

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3119/2023. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Törvényszék 4.Bf.83/2022/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Novák Péter ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] 2. Az indítványozót a Győri Törvényszék 2019. szeptember 19-én jogerősen 2 év 10 hónap szabadságvesztésre ítélte folytatólagosan és bűnsegédként elkövetett sikkasztás büntette miatt, mint különös visszaesőt. Az indítványozó meghatalmazott védője 2020. február 13-án perújítási indítványt terjesztett elő, amelyben új bizonyíték-ként csatolt igazságügyi orvosszakértői lelet és vélemény alapján kérte a kiszabott büntetés végrehajtásának felfüggesztését. A Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség átiratában indítványozta, hogy a Törvényszék rendelje el a perújítást, azonban a kiszabott büntetés felfüggesztését nem találta indokoltnak. A Győri Törvényszék 2020. április 6-i végzésével elrendelte a perújítást. Az elrendelt perújítási eljárásban a Győri Járásbíróság 2021. február 8-án kelt 4.Bf.235/2020/32/III. számú végzésével a perújítást elutasította. A Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság 2021. április 8-án kelt 4.Bf.52/2021/5. számú végzésével hatályon kívül helyezte a perújítást elutasító végzést és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.
- [3] 3. A Győri Járásbíróság a perújítási eljárás során tárgyalást tartott, amelynek során megvizsgálta az új bizonyítékot, kihallgatta az elítéltet, megállapította, hogy az új bizonyítéknak minősülő okirat megalapozott volt, azonban az nem indokolta, hogy az elítélttel szemben lényegesen enyhébb büntetést kellene kiszabni. Mindezekre tekintettel a Győri Járásbíróság 2022. január 31-én B.244/2021/26.II. számú végzésével elutasította a perújítást. A Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság 2022. április 8-án 4.Bf.83/2022/3. számú végzésével helybenhagyta a perújítás elutasítását.
- [4] 4. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Győri Törvényszék 4.Bf.83/2022/3. számú végzésével szemben. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdésének sérelmére hivatkozott azzal összefüggésben, hogy az eljárás során a bíróságok megsértették a védő indítványozási és észrevételezési jogai tekintetében kulcsfontosságú értesítési kötelezettségüket. A másodfokú bíróság az indítványozó álláspontja szerint nem tett eleget a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (4) bekezdésében foglalt kötelezettségének, mert nem értesítette a védelmet a fellebbezés tanácsulésen való elbírálásáról és annak időpontjáról.
- [5] 5. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [6] 6.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve, amely jelen ügyben teljesült. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt további formai követelményeknek is megfelel, mert megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §-át), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdései], a támadott bírói döntést, tartalmaz a bírói

döntés alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést, valamint rögzíti a kifejezett kérelmet a bírósági döntés megsemmisítésére.

- [7] 3.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [8] Az indítványozó hivatkozott a tisztességes eljáráshoz való jog és a védelemhez való jog sérelmére azzal összefüggésben, hogy a bíróság nem értesítette a védőt arról, hogy tanácsulésen hozza meg döntését.
- [9] Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti [lásd pl. 5/2020. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [47]; 6/2019. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [31]; 3181/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [24]]. Az Alkotmánybíróság döntéseiben esetről esetre határozta meg a tisztességes eljárás konkrét ismérveit, következetes gyakorlata alapján így nevesíteni lehet azokat a követelményeket, részjogosítványokat, amelyek ezen alapjog alkotmányos tartalmát jelentik, amelyeknek megfelelően minősül, minősíthető tisztességesnek egy bírósági eljárás [ld. bővebben 3257/2020. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [33]].
- [10] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket csak az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel [3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]].
- [11] A jogértelmezés a bíróságok feladata: „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabály-sértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” [3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]]
- [12] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárással kapcsolatban a következőket állapította meg. Az eljáró bíróság, a Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság a Be. 598. § (1) bekezdés g) pontja alapján tanácsulésen járt el, amelyen a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta az elsőfokú bíróság perújítást elutasító végzését.
- [13] A Be. 598. § (1) bekezdése meghatározza azokat az eseteket, amikor a másodfokú bíróságnak tanácsulést kell tartania. A felsorolt kérdésekben azért van lehetőség a tanácsulésen történő döntéshozatalra, mert ezekben az esetekben az ügyiratok alapján lehetséges a döntés meghozatala. Ezen esetek egyike a jelen ügyben is hivatkozott Be. 598. § (1) bekezdés g) pontja, amely szerint a másodfokú bíróság tanácsulésen határoz, ha az elsőfokú bíróság nem ügydöntő végzése elleni fellebbezés bizonyítás felvétele nélkül elbírálható. A nem ügydöntő végzések többnyire olyan kérdésekről rendelkeznek, amelyek tárgyában az elsőfokú bíróság által hozott döntés jogszerűségét a másodfokú bíróság meg tudja ítélni az ügyiratok alapján. Jelen ügyben tehát a másodfokú bíróság tanácsulésen hozta meg döntését, mert az elsőfokú bíróság nem ügydöntő végzése elleni fellebbezés bizonyítás felvétele nélkül elbírálható volt.
- [14] A Be. 598. § (4) bekezdése valóban értesítési kötelezettséget ír elő a bíróság számára, azonban az kizárólag a Be. 598. § (2) bekezdése szerinti esetekre vonatkozik. A Be. 598. § (2) bekezdése az (1) bekezdésen kívül is lehetővé teszi a tanácsulésen való döntéshozatalt abban az esetben, ha a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést és a tényállás megalapozott, valamint ha a fellebbezés korlátozott [a Be. 583. § (3) bekezdés a) vagy c) pontján alapszik]. További feltétel, hogy a nyilvános ülés vagy a tárgyalás kitűzését sem az ügyészség, sem a vádlott, a védő vagy a fellebbező nem indítványozta.
- [15] Korábban a Be. minden tanácsulés keretében elbírálható fellebbezés tekintetében a tanács elnökének a kötelezettségévé tette az ügyészség, a vádlott, a védő és a fellebbező értesítését a tanácsulés megtartásának időpontjáról, azonban a büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 2021. január 1-jével módosította a Be. 598. § (4) bekezdését, mely szerint az értesítési kötelezettség csak a Be. 598. § (2) bekezdése szerinti esetekben áll fenn. Ebből az is következik, hogy a konkrét ügyben

a Be. alapján a Be. 598. § (1) bekezdés g) pontja szerinti esetben a bíróság értesítési kötelezettsége nem állt fenn. Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jog, valamint a védelemhez való jog sérelmét azon az alapon állította, hogy a bíróság nem értesítette a tanácsülésről, azonban a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló indítványt nem terjesztett elő.

- [16] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, valamint az indítvány nem támasztotta alá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [17] 4. Az Alkotmánybíróság mindezen érvek alapul vételével az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdések alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. február 21.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1245-8/2022.

